

عنوان مقاله:

سهام وقف، ابزار مالی جلب مشارکت عمومی در امور وقف

محل انتشار:

اولین همایش ملی خیر ماندگار (مطالعه و ارزیابی امور خیر در ایران) (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

فیروز عزیزی - عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

گرچه وقف از دیرباز و در ادیان قبل از اسلام وجود داشته، اما اسلام نخستین دینی بوده که چارچوب آنرا تعیین و نظام مند کرده است. از زمان ظهور اسلام، وقف و موقوفات نقش بسیار مهمی را در جوامع اسلامی ایفا نموده است. وقف همواره از جمله ابزارهایی بوده که در راستای تامین مالی خدمات عامه مورد نیاز مردم در طول تاریخ اسلام مورد استفاده قرار می گرفته است. خدماتی که امروزه عمدتاً توسط دولت ها (در کشورهای غیر اسلامی و نیز بسیاری از کشورهای اسلامی) تامین مالی می شود. این خدمات عبارت از امور آموزشی، بهداشتی، امنیت ملی، حمل و نقل عمومی، امکانات زیربنایی، تامین مواد غذایی، مسکن و ایجاد اشتغال برای عموم مردم می باشد. در واقع نقش وقف به عنوان شبکه ای است که در تمام زمینه های مورد نیاز جامعه می تواند ورود کرده و به کمک دولت ها آمده و در راستای برطرف نمودن نیازهای جامعه عمل نماید. در این ارتباط می توان گفت گرچه نقش وقف در شکل گیری و توسعه تمدن اسلامی انکارناپذیر است، اما متأسفانه از قرن نوزده میلادی این نقش در جوامع اسلامی کم رنگ شد. این امر سبب شد که در بسیاری از کشورهای اسلامی موقوفات بلا استفاده شده و یا با کمترین بهره وری مورد استفاده قرار گیرند. از میان این گونه موقوفات که به فراموشی سپرده شده و یا از حیز انتفاع خارج شده می توان به برخی زمین های کشاورزی، اماکن مسکونی و تجاری اشاره نمود. این در حالی است که اخیراً در برخی کشورهای اسلامی و حتی کشورهایی که دارای اقلیت مسلمان هستند، به دلیل اهمیت موقوفات اقدامات فراگیر، همه جانبه و موثری در راستای ارتقای بهره وری آنها صورت گرفته است که از جمله می توان به انتشار سهام وقف به عنوان یک ابزار جدید مالی اشاره کرد. در این مقاله تلاش می شود ضمن ارایه شمایی از مشکلات و چالش های فراروی وقف و موقوفات، سهام وقف تبیین و به عملکرد آن به عنوان ابزار جدید مالی در چهار کشور اسلامی و یک کشور با اقلیت مسلمان پرداخته شود. در شرایط کنونی که اغلب کشورها در تامین مالی امور عام المنفعه با مشکلات عدیده ای به خصوص از نظر تامین مالی مواجه هستند، حفظ ارزش موقوفات و افزایش بهره وری و کارایی آنها از اهمیت خاصی برخوردار است. چرا که بعضاً مواردی مشاهده می شود که برخی از موقوفات یا بلا استفاده بوده و یا اینکه طی سالهای متمادی با حداقل بهره وری مورد استفاده قرار می گیرند. در این راستا می توان با معرفی سهام وقف به عنوان یک ابزار جدید مالی، بهبود قابل توجهی را در وضعیت موقوفات ایجاد نمود. برای این منظور در این مقاله ضمن تبیین سهام وقف، ساختار و نحوه ایجاد و مدیریت آن و نیز نتایج حاصل از کاربرد آن در پنج کشور کویت، مالزی، اندونزی، سودان، انگلستان، طی یک دوره بیست ساله ارایه می شود.

کلمات کلیدی:

سهام وقف، ابزار مالی، مشارکت عمومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/624203>

